

PRZEGLĄD KUPIECKI

**ORGAN ZWIĄZKU STOWARZYSZEN KUPIECKICH
MAŁOPOLSKI ZACHODNIEJ**

Cena abonamentu:

Abonament miesięczny . . . . . Mp. 9000

Cena numeru pojedynczego 2250 Mp.

Prenumeratę i ogłoszenia przyjmują wszystkie biura
dzienników i ogłoszeń

Nowe ceny podane w nagłówku odnoszą się także do
poprzednio udzielonych zleceń o ile nie zostaną cofnięte.

Rękopisów Redakcja nie zwraca.

Ogłoszenia:

Wiersz milim. w dziale inser. na okładce . . Mp. 400—
na pierwszej str. okładki . . . . . 800—
dwuszpaltowy w nadesł. wewn. nru . . . 1600—

Cała str. 330.000 Mp, pół str. 172.000 Mp, ćwierć str. 90.000 Mp
ósma str. 48.000 Mp

Redakcja i Admin.: **Kraków, Grodzka 43** — Telefon 3267
Konto P. K. O. Nr. 141.102.

Godziny urzędowe Redakcji od 6 do 7 wieczór.

Rok VI.

Kraków, dnia 28-go lipca 1923.

Nr. 29-30.

Spółka transportowa **„CRACOVIA“** Dom spedycyjno-komisowy

Spółka z ogr. por.

W KRAKOWIE UL. GRODZKA L. 60. — Telefon 4078.

Filje: Lwów, ul. Halicka 20. Tarnów, Plac Sienkiewicza 60. Wiedeń II. B., Praterstrasse 12 — Tel. 40416.. Łódź, Piotrkowska 105.

Wysyłka towarów w kraju i za granicę. Przesyłki zbiorowe ze wszystkich i do wszystkich większych miast. Ocenia towarów
Magazynowanie i finansowanie towarów.

BREIT & NOWOMIAST, Kraków, Stradom 23 - Telefon 2222

Zał.
1905

Zał.
1905

Polecają w wielkim wyborze towary modne i przybory do krawie-
czyzny. Zamówienia z prowincji uskutecznią się odwrotną pocztą.

Nieźrównanej jakości

OŁÓWKI

L. & C. Hardtmuth

KOH-I-NOOR-MEPHISTO

oraz szkolne
rysunkowe i inne.

Koh-i-noor Fabryka ołówków L. & C. Hardtmuth.

Generalne zastępstwo na Polskę: **Kraków, Andrzeja Potockiego 3.**

DOM MEBLOWY

M. PLESZOWSKI

KRAKOW, MAŁY RYNEK 2. — TEL. Nr. 4136 i 1351.

poleca kompletne urządzenia mieszkań biur, deko-
racje wnętrz oraz wyprawy pościelowe.

W. KUCHARSKI, Sp. Akc.

FABRYKA DRUTU I WYROBOW DRUCIANYCH

(przedtem J. GORECKI, W. KUCHARSKI i Ska, TOWARZYSTWO AKCYJNE)

KRAKÓW-PODGÓRZE ROMANOWICZA 5

Masowa produkcja drutu i wyrobów drucianych

I. Druty:

Żelazne, twarde i żarzone, pocynkowane, miedziane — Drut sprężynowy twardy, galwanizowany — Drut dla telegrafów i telefonów — Druty kolczaste, zwykłe i pocynkowane.

II. Wyroby druciane:

Druciane siatki plecione do wszelkich ogrodzeń — Siatkowe ochrony pasów transmisyjnych, maszyn, schodów, okien dachowych i t. p. — Druciane rafa (siatkowe) do żwiru, węgla, kamienia, wycieraczki siatkowe i t. p. — Druciane tkaniny — Druciane materace do łóżek z siatki sprężynowej w ramach żelaznych.

III. Wyroby żelazne:

Kompletne ogrodzenia placów, parków, gazonów — Bramy i bramki żelazno-blastane, siatkowe i t. p. — Żelazne wiązania dachowe, okna fabryczne, inspektowe i t. p. — Meble żelazne zwyczajne dla szpitali, koszar, baraków i t. p.

FACHOWE PORADY, KOSZTORYSY i t. p. BEZPŁATNIE.

FABRYCZNY SKŁAD noży do sieczkarń

wszelkiego typu z stali lanej (Boehler) utrzymuje na składzie

AGENCJA HANDLOWA I DOM KOMISOWY

O. RINGLER, KRAKÓW, MAZOWIECKA 29. TEL. 3371.

Główny skład

wszelkich gatunków nowych i używanych **worków.**

Wypożyczalnia worków do różnego użytku

LANDAU i Ska

LWÓW, UL. SYKSTUSKA L. 58a

Telefon Nr. 426

Gdańsk: p. f. „SACCUS“ G. m. b. G. Münchengasse 4-6.

Najlepszy klej
do gumy
(Gummilösung)

NATIONAL

Najlepszy klej
do gumy
(Gummilösung)

LEOPOLD HUTTERER

KRAKÓW, UL. GRODZKA L. 43.

Hurtowny skład instrumentów muzycznych, gramofonów, rowerów i wszelkich przyborów do tychże.

Zapalniczki, termosy i latarki kieszonkowe.

Kwas solny 19/22 Bme, techn.
Kwas siarkowy 66 Bme techn.
Kwas azotowy 36 i 40 Bme, techn.
Kwas akumulatorowy 22 Bme,
Kwas octowy 800/0 chem. czysty
SÓL glauberską, kalcynowaną i krystaliczną,
SÓL gorzką techn. i apteczną
SALMIK proszk. 98/1000/0
SALMIK subl. w kawałkach
NAFTALIN w łuskach,
Octan ołowiu kryst. (Bleizucker)

ALUN chromowy kryst.
ALUN potasowy w kawałkach.
ANTYCHLOR krystal. i perełkowy,
CHROMKALI, kryst.
SIARCZAN miedzi i żelaza,
SIARKE syc. w łuskach
CHLOREK wapna (Chlorcalc. 70/750/0
CHLOREK wapna 110/1150
SALETRE potasową
SALALKALI (Hirschhornsalz)
SODE bicarbonat

GLEJTE ołow. (Bleibergera),
MINJUM ołow. (Bleibergera).
BIEL ołowiu ch. cz. (Bleibergera i „Hamburger“
LITOPHON 300/0 i 320/0
WOSK montanowy „Riebeck“
KALAFONIE francuską
SZELAK orange TN. i rubin,
KLEJ kostny „Strem“

poleca do natychmiastowej dostawy firma:

Józef Jacobsohn — Kraków, Wrzesińska 3 — Telefon Nr. 3065.

Telegramy: „Józef Jacobsohn, Kraków“.

Naszycy PT. Prenumeratorów zawiadamiamy, iż wskutek wzrostu kosztów naszego wydawnictwa, zmuszeni jesteśmy z dniem 1 sierpnia b. r. podwyższyć ceny abonamentu do 27.000 Marek kwartalnie. Prosimy przeto W.Panów, którym zależy na regularnym odbiorze gazety, o rychłe odnowienie prenumeraty za III. kwartał, załączonym do dzisiejszego numeru czekiem P. K. O.

Administracja „Przeglądu Kupieckiego“.

Przedruk artykułów dozwolony tylko z powołaniem się na „Przegląd Kupiecki“.

Ignacy Danziger.

Dokąd zdążamy?

Koalicja stronnictw większości narodowej sejmu naszego skleciona klajstrem antysemitycznym, zbiera już owoce swojego zwycięstwa. Słusznie Goethe powiedział „Das ist der Fluch der bösen Tat, dass sie immer Böses muss gebären“.

Gospodarstwo społeczne Polski trzeszczy. Wybuch strajków w Łodzi, Kaliszu, Żyrardowie i innych centrach przemysłowych Polski, oraz jego krwawy przebieg, jest groźnym symptomem, że choroba naszego organizmu gospodarczego przechodzi w stadium ostre. Minister pracy Darowski, który użył wszystkich środków celem złagodzenia sytuacji strajkowej, wrócił do Warszawy z fiaskiem.

Strajk obecny ma wyjątkowy charakter, spowodowany bowiem został szalonym spadkiem marki polskiej oraz nieobmyślanymi i dyletanckimi zarządzeniami dewizowymi. Z chwilą wydania zarządzeń dewizowych, „Przegląd Kupiecki” był pierwszym, który zawałał na alarm, że zarządzenia te spowodują zaburzenia socjalne i gospodarcze. Niestety przewidywania nasze spełniły się. Bezustanny spadek marki powoduje ciągłe obniżenie stopy życiowej robotnika. Robotnicy żądają od fabrykantów coraz wyższych płac, których otrzymać nie mogą, gdyż fabrykant wskutek zarządzeń dewizowych musi redukować ilość robotników i zmniejszać dni robocze w tygodniu.

Jak stwierdza komunikat przemysłowców łódzkich konjunktura obecna mogłaby być świetną, przemysł bowiem włóknisty stoi w pełni zimowego sezonu. Jeżeli mimo to przemysł zmuszony jest pracę redukować, dzieje się to wyłącznie wskutek niemożności nabycia odpowiedniej ilości dewiz.

Znajdujemy się w błędnym kole. Robotnicy i przemysłowcy mają rację. Robotnicy słusznie żądają podwyżki płac, fabrykanci jednak nie tylko, że nie są w stanie ich podnieść, lecz redukują pracę. Zarządzeniami policyjnymi nikt na świecie nie uzdrowił gospodarstwa. Represje jak widzimy wywołują groźne w skutkach strajki i bezrobocie.

Nie walka z waluciarzami, lecz walka z doktrynerami i nieudolnym rządem może przynieść oczekiwane skutki.

Horyzont polityczny i gospodarczy zaciemnia się. Co dalej?

Niewesołe refleksje.

Demagogia święci trjumfy. Nie tylko u nas — lecz zostawmy obcych chwilowo w spokoju, a zajmijmy się naszymi domorosłymi krzykaczami.

„Płacimy za mało podatków“, „drożyzna rośnie“, „za niskie są cła“, „taryfy kolejowe należy podnieść“

i tem podobne hasła, które łechtają masy, są hojną ręką rozdzielane a jeszcze pewniej w formie frazesów masom na zgromadzeniach sugerowane. A czemuż tego nie czynić, nie przydobać się? — Płacimy za mało, to jest prawdą, ale jak to, są klasy i stany, które się zwolniły od płacenia, a potrafią ciągle wskazywać w jednym kierunku, że „należy płacić“. Zdaje się że ci patryjoci chcą mieć państwo, lecz ciężary mają ponieść inni. To się naogół udaje, bo płaci bezpośrednio podatki stosunkowo tylko nieliczna garść, masa nie płaci podatków bezpośrednich. Lecz, ta garść ma teraz płacić tyle, że będzie musiała wypisywać sobie kalendarz aby broń Boże nie zapomnieć jednego terminu. Przy podatkach podatku przemysłowego znanym jest już na najbliższy czas kalendarzyk odwiedzin kasy skarbowej

Do 27/VII 1923	podatek (patentowy) przemysłowy
„ 15/VIII 1923	„ obrotowy za lipiec
„ 15/IV 1923	„ „ wrzesień
„ 1/X 1923	„ dochodowy waloryzowany
„ 15/X 1923	„ obrotowy za styczeń luty
„ 15/X 1923	„ „ wrzesień
„ 10/XI 1923	„ „ za marzec kwiecień
„ 15/XI 1923	„ „ za październik
„ 1/XII 1923	„ przemysłowy (patent) na 1924
„ 10/XII 1923	„ obrotowy za maj czerwiec
„ 15/XII 1923	„ „ listopad.

Nie jest to ściśle, ponieważ o podatek majątkowym jeszcze nie ma mowy, a może wynieść 2—3% twojego majątku, płatny w złocie przed końcem roku.

O drożyznie mówiliśmy i stwierdziliśmy często, że marka nie może być miernikiem drożyzny, bo często bywało, iż jest u nas taniej, niż miernik stały wykazywał. Złudzenie, że marka jest miernikiem już minęło, ale oczywiście nie nadążamy tyle zarabiać, ile marka straciła na sile nabywczej, ani tyle płacić podatków by budżet państwa, płace urzędników i wogóle stałe pobory markami wyrównywać. To zjawisko od kilku lat obserwowane potrwa jeszcze długo i wyniszczy soki wszystkich. Nie jest prawdą, że ten, który operuje marką, może się uchronić od strat, wynikających z stałego spadku jej siły nabywczej. Nawet człowiek o najsilniejszej woli ulega, sprzedaje na kredyt i dowiaduje się po niewczasie, że dłużnik go wyzyskał, bo uścił dług wprawdzie marką lecz innej treści o daleko niższej sile kupna. Zagadnienie drożyzny jest u nas związane z jednej strony z rozwodnieniem obiegowego znaku z drugiej strony popieraniem przez rząd rodzimych producentów tak rolnych jak i przemysłowych.

Gdybyśmy tu przytoczyli ceny pszenicy polskiej, niemieckiej, amerykańskiej, francuskiej, argentyjskiej, węgierskiej, kanadyjskiej etc. i przeliczyli ceny na jedną walutę, doszlibyśmy do bardzo smutnego rezultatu a m. że Polska ma najdroższą pszenicę. Jeżeli weźmiemy metr zwykłego bawełnianego sztyngu z amerykańskiej bawełny i porównamy ceny tego produktu z cenami Łodzi, Alzacji, Czech, Anglii i Ameryki, nie mówiąc już Niemiec, dojdziemy do smutnego rezultatu, że łódzki produkt jest droższy.

Nie inaczej jest z węglem górnośląskim, z żelazem jak również z wyrobami wełnianymi z Bielska, Tomaszowa etc. Biedny konsument zapyta się, czemu jest u nas drożej niż gdzieindziej, wszak mamy jaja i wielkie ilości bydła na wywóz, że u nas ziemniak podstawą naszego wyżywienia i karma

bydła, produkuje się w ilościach olbrzymich, że żyta nie brakło, cukru było dość.

Na to pytanie da się łatwo odpowiedzieć. Opieramy się na prohibycyjnej taryfie celnej, która jest premią dla przemysłowców krajowych i chroni ich od konkurencji zagranicznej. Patrjotyczne „mówki” dziś mocno się opłacają, dziś hasło ochrony rodzimego przemysłu jest mile przez masy oklaskiwane, faktycznie masy za tę ochronę płacą, bo u nas szereg artykułów a niebawem niemal wszystkie artykuły konsumpcyjne będą miały ceny przewyższające parytet świata. O niskich taryfach kolejowych mówić dużo nie potrzeba, są one niskie w stosunku do cen przedwojennych w stosunku do spadku waluty a mimo to pociągi towarowe są często puste, magazyny niezapelniane i o nowych zakupach kupiec nie myśli.

Kupuje się u nas tylko gdy kurs marki spada lecz normalnego zapotrzebowania u nas niema, mamy bowiem wyczerpany majątek a konsumentowi przeciętnemu dochody zaledwie starczą na artykuły pierwszej potrzeby, których ceny dyktuje rolnik.

Ostatnie tygodnie dały się nam we znaki. Wartość marki w ciągu miesiąca spadła o 20%, drożyzna wzrosła do 200% aby się dalej potęgować. Na to rady tak długo niema, dopóty bezmyślnie żyć będziemy w inflacji. Dopóki demagogja będzie bezkrytycznie słuchana przez czynniki rządowe, dopóki nie będzie przekonania u wszystkich obywateli, że państwo jest dla wszystkich a wszyscy płacić i pracować powinni dla dobra państwa, dopóty nie ma widoków na poprawę sytuacji, która nas wszystkich dławi jak zmora a politowanie wzbudza zagranicą.

Sf.

O własny dom.

Myśl wybudowania własnego domu kupieckiego, pokutuje wśród krakowskiego kupiectwa od całego szeregu lat.

Na ostatniem Walnem Zgromadzeniu Krakowskiego Stowarzyszenia Kupców myśl tę poruszono ponownie, zaś dyskusja na ten temat, zresztą entuzjastyczna, zakończyła się jedynie uchwałą rezolucji o podjęcie propagandy w kierunku urzeczywistnienia tego postulatu, w rezultacie jednak mieliśmy tylko kilka trafnych artykułów w „Przeglądzie Kupieckim” o tej sprawie i na tem niestety koniec.

A jednak sprawa zasługuje w całej mierze na to, by ogół kupiectwa zajął się nią bardziej życzliwie i realnie!

Niepodobieństwem jest bowiem „pracować nadal w Stowarzyszeniu w obecnych warunkach. Agendy Stowarzyszenia, mające jedynie dobro kupców na oku, wzrastają niemal z godziny na godzinę. Setki kupców zwraca się do nas w sprawach żywotnych, nie cierpiących zwłoki a wymagających naszego wstawiennictwa. W lokalu, składającym się zaledwie z dwóch pokoi, mieści się Zarząd Stowarzyszenia, poradnia prawna i administracyjna dla członków Stowarzyszenia, redakcja i administracja „Przeglądu Kupieckiego” i Kasa kupiecka. W tych to dwóch pokojach pracuje od rana do wieczora cały szereg urzędników bankowych z Dyrektorem na czele, obok prawnego syndyka oraz Dyrektora biura Stowarzyszenia.

Nie dość jednak na tem. W tym samym lokalu odbywają się jednocześnie posiedzenia Zarządu, posiedzenia branżowe a co najważniejsza stale urzęduje Sąd polubowny, powołany do rozstrzygania kwestji spornych między kupcami, kwestji nieraz niesłychanej wagi.

Zrozumie więc każdy, że w takich warunkach praca dla dobra ogółu kupiectwa jest prawie że niemożliwą.

Musimy koniecznie myśleć o wybudowaniu własnego ogniska jaknajrychlej urzeczywistnić. Obliguje nas do tego troska o poprawę naszego własnego losu, troska o przyszłość naszą i naszych najbliższych kolegów.

Zrozumiawszy raz tę konieczność, nie znajdzie się chyba żaden kupiec, któryby nie przyczynił się do ufundowania cegiełki pod budowę domu kupieckiego.

Piszący te słowa, ofiaruje na ten cel 5,000.000 Mp., które składa jednocześnie do Kasy Krakowskiego Stowarzyszenia Kupców na konto budowy własnego domu. Kto będzie następny, kto setny i kto tysięczny? Czekamy!

W kwestji zasadniczej.

W numerze 27 naszego pisma umieściliśmy nader aktualny artykuł pod powyższym tytułem, na który Konsulat republiki czechosłowackiej w Krakowie, odpowiedział nam pismem z 10 b. m., które poniżej podajemy:

Do Redakcji „Przeglądu Kupieckiego“

Kraków, Grodzka 43.

W piśmie P. T. Panów Nr. 27 z 7. VII. 1923 umieszczony artykuł p. t.: „W kwestji zasadniczej” obmawiający wlerzytelność obywateli polskich w Czechosłowacji i zakaz ministra skarbu czechosłowackiego wypłacanie tych samych w koronach czechosłowackich, zawiera w sobie kilka nieścisłych informacji, które chciałbym w sprawie interesowanych wyjaśnić. Przeto pozwalam sobie prosić o łaskawe opublikowanie niniejszego w P. T. piśmie.

Mianowicie zamknięcie rachunków obywateli polskich z czasów przedwojennych i wojennych jest ściśle przeprowadzeniem traktatu w Saint Germain en Laye, ratyfikowanego przez Sejm i Senat czechosł., w jegoż oddziale III. artykułu 248 jest postanowienie, iż długi obywateli pojedynczych państw, będą wyrównane za pośrednictwem urzędów weryfikacyjnych i kompensacyjnych.

Co do zamknięcia rachunków postanawia traktat art. 248, & d, iż „Chacune des Hautes Parties Contractantes interdiera, des la mise en vigueur du present Traite, tous payments, acceptations de paiements et generalement toutes communications entre les parties interessas, relativement au reglement desdites dettes, autrement que par l'intermediare des Offices de verification et de comesantion susvises“; (Każda ze stron, zawierających na podstawie obecnego traktatu, że wszelkie płatności, zlecenia zapłaty i wogóle wszelkie należytości zainteresowanych stron specjalnie dotyczące uregulowania wzajemnych długów nie będą wyrównywane inaczej jak za pośrednictwem urzędów weryfikacyjnych i kompensacyjnych t. j. zamknięcie wypłat i wpłat).

O Czechosłowacji i Polsce pamięta & 4 d, postanawiający, iż o kursie i walucie wyrównania długów obywateli tych państw rozstrzygnie komisja reparacyjna, o ile państwa te nie postanowią kurs i walutę wzajemną ugodą.

Ustęp ów brzmi w oryginale traktatu:

„En ce qui concerne la Pologne et l'Etat tchechoslovaque, Puissances nouvellement creees, la monnaie de reglement et le taux du change applicables aux dettes á payer á payer ou á cre-

diter seront fixes par la Commission des reparations prevue par la Partie VIII. á moins que les Etats interesses ne soient au préalable parvenus á un accord réglant les questions en suspens" (Co dotyczy Polski i Czechosłowacji, państw nowoutworzonych, waluta wyrównania i kurs długów i wierzytelności będzie określony przez komisję reparacyjną, przewidzianą przez stronę VIII. o ile te państwa zainteresowane nie przyjdą same do porozumienia regulującego te sprawy wzajemnie).

Ponieważ dotychczas nie nastąpiło ani jedno ani drugie załatwienie, przeto nie może nastąpić ani wypłacenie ani przyjmowanie zaległych kwot.

Łącząc wyrazy głębokiego szacunku, kreślę się
Konsul.

Treść listu Konsulatu Czechosłowackiego a zwłaszcza jego ostatni ustęp świadczy o tem, że słusznie twierdziliśmy, że dłużnik w Polsce nie jest zobowiązany zapłacić za swoje zobowiązanie z stycznia 1919 r. w koronach czeskich.

Dziwimy się jednak, że nasz rząd nie miał dotychczas czasu zająć się ściśle przeprowadzeniem traktatu w St. Germain, odnośnie do urzędów weryfikacyjnych, kompensacyjnych i komisji reparacyjnej, co powoduje dla naszych wierzycieli i dłużników wielkie straty.

Komisje szacunkowe do podatku obrotowego a Kupcy.

Ustawa o podatku obrotowym z dnia 14 maja 1923 omawia w art. 57, 58, 59 i 60 sposób mianowania, skład i atrybucje komisji szacunkowych i odwoławczych dla powyższego podatku. Na uwagę zasługuje także art. 61 powołanej ustawy, który brzmi: „Przy powołaniu członków komisji szacunkowych i odwoławczych z grona płatników podatku przemysłowego należy bacznie, by w łonie komisji znajdowali się o ile możności przedstawiciele handlu, przemysłu zajęć przemysłowych i samodzielnych wolnych zajęć zawodowych“.

Podatek obrotowy należy do wieńca tych podatków, który od zmartwychwstania państwa polskiego nałożone na miasta w ogólności, w szczególności zaś na kupców. Związek kupców zachod. Małopolski i wszystkie inne zrzeszenia zawodowe w miastach, bezustannie nawoływały, że gospodarki państwowej nie można prowadzić bez pokrycia, że gospodarka tego rodzaju jest lekko-myślną a dla państwa zgubną. Wreszcie po kilku latach uchwalono nowy podatek przemysłowy, który dźwigać będą głównie kupcy, zaś „biedni rolnicy“ są od tego podatku oczywiście wolni. Kupcy nie prowadząc polityki stanowej, spełnią chętnie swój obowiązek wobec państwa, pragną jednak, a do tego mają prawo, aby obowiązek płatniczy podatku obrotowego nie przekraczał ich możliwości płacenia, zwłaszcza, że bezustanny

wzrost mnożników celnych i wogóle cała polityka celna naszego państwa dąży konsekwentnie do podkopania handlu a tem samem do osłabienia siły podatkowej kupców. Jeśli rząd kroczyć będzie dalej po tej samej linii, będzie miał ustawę podatkową i podatników lecz bez płatników.

Pod tym kątem widzenia nabiera dla nas doniosłego znaczenia kwestja powołania członków do komisji szacunkowej i odwoławczej. Mandat członka tej komisji to nie-tylko zaszczyt lecz twardy, ciężki i nader odpowiedzialny obowiązek. Członek komisji musi być świadom tego, że posługiwać się powinien bezwzględną prawdą i obiektywizmem. Musi on umieć pogodzić interes państwa z interesem płatników. Zbyt wysoko wymierzony podatek może w naszych warunkach, gdzie handel ma do zwalczania różne trudności, uniemożliwić płatnikowi prowadzenie przedsiębiorstwa i gospodarczo go zniszczyć. Jest zatem obowiązkiem wszystkich zrzeszeń kupieckich przedstawić związkowi kupców tylko takich obywateli, którzy dają rękojmię, że mandat swój godnie piastować będą.

Czy wolno przerzucać podatek obrotowy?

Z okazji nowowprowadzonego podatku obrotowego staje kupiectwo nasze przed zagadnieniem dopuszczalności przerzucania podatku na odbiorców. Pytanie to staje się zwłaszcza aktualnem w tych różnych dziedzinach handlu hurtownego, w których zarobek sprzedającego ogranicza się do kilku procent, często 10/0—40/0. W tych wszystkich działach niemożność przerzucania na kupującego podatku dochodowego do 30/0 równałoby się podcięciu egzystencji kupca.

Przerzucanie podatku może się odbyć w dwojakiej formie.

Albo sprzedający wkalkuluje podatek w cenę sprzedaży, obok wszystkich innych z połączeniem interesu połączonych wydatków, albo też sprzedający zażąda od kupującego obok ceny kupna jeszcze osobno podatku obrotowego.

Ustawa o podatku przemysłowym z 14 maja 1923 nie zawiera żadnego zakazu przerzucania podatku obrotowego, wobec czego uważać należy, że przerzucanie to w jednej czy drugiej formie jest dozwolonem, i ze strony władz skarbowych przy obecnem stanie rzeczy żadnych w tym kierunku przeszkód obawiać się nie należy.

Podobnie przedstawia się sprawa z punktu widzenia ustaw karnych, a zwłaszcza ustawa o lichwie.

Lichwą jest zysk nadmierny. Pobranie podatku obrotowego od kupieckiego nie zwiększa dopuszczalnego zysku kupca. Zysk kupca zostanie ten sam co dotychczas, nie zmniejszy się tylko, coby natomiast miało miejsce, gdyby podatku kupiec nie przerzucił. Jeżeli

Wyroby srebrne artystycznie wykonane

poleca **wytwórnia wyrobów srebrnych i metalowych**

FEIL

Spółka z ograniczoną odp.

Przyjmuje się wszelkie reperacje i zupełne odnowienie przedmiotów.

Kraków, ulica Zielona L. 4.

więc zysk, z którym kupiec dotychczas kalkulował nie był nadmierny, to i po doliczeniu wprost czy nie wprost podatku obrotowego zysk nadal będzie górzysty, bo podatek obrotowy pobrany od kupującego nie zostanie przecież w kieszeni kupca, lecz wpłynie do kasy skarbowej.

Czy jednak kupujący obowiązany jest policzony mu podatek zapłacić?

Jeżeli w kalkulowano w cenę sprzedaży i jeżeli kupujący na postawioną mu cenę się zgodził to odpada wszelka dalsza wątpliwość. Jeżeli zaś podatku w cenę mu w kalkulowano, lecz dolicza się go osobno, to kupujący tylko wtedy zobowiązany będzie policzony mu podatek zapłacić, jeżeli sprzedający przy zawarciu umowy wyraźnie sobie wymówił, że obok cen sprzedaży policzy także podatek obrotowy — a kupujący na to zastrzeżenie się zgodził.

Przykłady godne naśladowania.

Na tle deprawacji moralnej, która w większym lub mniejszym stopniu ogarnęła wszystkie stany i zawody, tem piękniej uwydatnia się postępowanie dwóch wyższych urzędników skarbowych, owiane żywym poczuciem obywatelskim i dobrze pojętą miłością ojczyzny.

Staraniem Krakowskiego Stowarzyszenia Kupców coraz Kongregacji Kupieckiej, odbył się dnia 17 b. m. w sali Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie odczyt p. naczelnika I. Inspektoratu p. Gajewskiego o nowej ustawie o podatku przemysłowym.

Aktualny temat i osoba preleganta ściągnęły liczne rzesze reprezentantów krakowskiego świata handlowego.

W sposób nadzwyczaj jasny i przystępny przedstawił referent zebranych w ogólne zasady nowego podatku, poczem na zapytania wystosowane przez zebranych udzielił wyczerpujących wyjaśnień co do różnych wątpliwych kwestji.

Podkreślić należy, że p. naczelnik Gajewski, który bawi obecnie na urlopie pod Krakowem, przerwał swoje letnie wywczasy poto tylko, aby w czasie gdy nowa ustawa nakłada na ludność tak znaczne ciężary, spełnić obowiązek urzędnika obywatela i służyć swoim współobywatelom swą cenną radą.

Dnia 19 b. m. odbyło się w lokalu Krakowskiego Stowarzyszenia Kupców liczne zgromadzenie członków, pod przewodnictwem prezesa radcy Rimlera.

Referat o podatku obrotowym wygłosił naczelnik II. Inspektoratu p. nadradca skarbowy Hełczyński, który nader zwięźle i jasno z uwzględnieniem przykładów z życia handlowego przedstawił główne zasady podatku obrotowego.

W ożywionej dyskusji jaka się wywiązała brali udział pp. radca Schenker, Rosenblum i inni. Nadradca Hełczyński udzielił potrzebnych wyjaśnień, poczem wśród hucznych oklasków zgromadzonych, p. przewodniczący w serdecznych słowach podziękował prelegentowi. Na tem zebraniu byli obecni wszyscy urzędnicy Inspektoratu II. w Krakowie.

Fakt, że obaj naczelnicy Inspektoratów w Krakowie, uważali za stosowne zetknąć się bezpośrednio z kupcami krakowskimi, świadczy o ich wysokiej kulturze politycznej, która w naszym grodzie podwawelskim, skąd idee demokratyczne promieniają na całą Polskę, znajduje swój ożywczy strumień.

Pragnęlibyśmy, aby tego rodzaju godne naśladowania przykłady, mnożyły się jak najliczniej, zwłaszcza na terenie warszawskim, gdzie typ urzędnika obywatela jest zjawiskiem dość rzadkiem.

Gdzie żyjemy?

Niesłychany skandal urzędowy.

Z źródła autentycznego donoszą nam: Pewna grupa kupców warszawskich mając w urzędzie celnym w Krakowie kilka spraw do załatwienia, była mile zdziwioną ich szybkim załatwieniem i taktownym postępowaniem urzędników celnych.

Wróciwszy do „Syreniego Grodu“ nie mieli dość słów pochwały dla tutejszego personelu celnego. Skutek tych pochwał był taki, że przyjechał do Krakowa wyższy urzędnik z Warszawy i zwrócił urzędnikom celnym uwagę, że traktowanie interesentów z ich strony jest za uprzejme i że należy stosować „warszawską“ metodę postępowania, podlegającą na powolnym załatwieniu, długim wyczekiwaniu interesentów oraz na innych „zaletach“.

Apelujemy do Izby Handlowej w Krakowie, aby interweniowała w tej sprawie u Rządu.

Jak widzimy, wprowadzona do naszego pisma rubryka „Gdzie żyjemy“ jest smutną koniecznością. Obawiamy się, że rubryka ta gotowa zająć większą część każdego numeru.

Gorliwość urzędnicza.

Dla ilustracji jak nasze „urzędy“ postępują wobec kupców, niech posłuży następujący „obrazek“:

Dnia 11 lipca b. r. wieczorem, zwrócił się kupiec z Tarnowa p. B. do tutejszej firmy protokolowane B. i G. Stradom 25 z prośbą o pożyczanie 100.000 Mp na podróż do Tarnowa. P. G. współwłaściciel powyższej firmy oczywiście bez namysłu polecił swojej urzędniczej wypłacić p. B. żadaną kwotę. P. B. udając się na kolej, spotkał jednego ze swoich odbiorców, u którego zainkasował 75 miliona Mp.

Wobec tego, że p. B. spóźnił się do pierwszego pociągu, który odchodzi o godz. 7 wieczorem, zakupił bilet do drugiego pociągu a ponieważ miał jeszcze trochę czasu, usiadł w restauracji II. klasy przy szklance herbaty, czekając cierpliwie na odejście pociągu. Po upływie 15 minut zjawił się p. kasjer kolejowy w restauracji i po krótkim poszukiwaniu przystąpił do p. B. z twierdzeniem, że tenże dał mu przy zakupie biletu fałszywy banknot 50-tysięczny. Nie pomogły tłumaczenia i usprawiedliwienia p. B., który też wkrótce znalazł się pod telegrafem. P. G. dowiedziawszy się przypadkowo o aresztowaniu p. B., udał się wieczorem pod „Telegraf“ celem świadczenia o uczciwości p. B. z Tarnowa.

Urzędujący pan Komisarz z pod „Telegrafu“ po sprawdzeniu legitymacji a to: paszportu, potwierdzenia z Izby Handlowej, że firma B. i G. jest protokolowaną i innych dokumentów, przesłuchał p. G. i bez namysłu osadził go w więzieniu, posądzając go o fałszowanie 50-tysięczek, z których jedną sztukę dał rzekomo p. B. PP. B. i G. musieli się całą noc przesiedzieć pod telegrafem a dopiero nazajutrz po sprawdzeniu przez „urzędowy bank“, że banknot jest dobry, zostali wypuszczeni na wolność.

Zapytujemy tą drogą Dyрекcję PKKP., czy pouczyła swoich urzędników rozróżniania dobrych od fałszywych banknotów, a jeżeli dany urzędnik jest słaby w tego rodzaju orientacji niech ustąpi miejsce drugiemu, który potrafi rozróżnić co „białe a co czarne“.

Natomiast panu Komisarzowi zwracamy uwagę, że postępowaniem swem nie tylko naraził dyрекcję swoją na ośmieszenie, lecz dopuścił się grubego nadużycia.

Pan Komisarz bezwarunkowo nie miał prawa zamykać poważnego kupca i obywatela, chociażby to był Żyd, bezudowodnienia winy. Czy wolno w Polsce jak kto chce? Jeżeli miał wątpliwości co do prawdziwości banknotu, mógł zaraz zaciągnąć informacji u „znawców” a nie zupełnie niewinnego obywatela zamykać na całą noc jak zwykłego zbrodniarza.

Czy konstytucja zawieszona?

Niedoleństwo naszych czynników rządowych od powstania Państwa, objawiające chwyta się obecnie drastycznych środków „sanacyjnych” celem odwrócenia uwagi na istotę zła.

Marka spada katastrofalnie, ceny środków spożywczych podnoszą się z godziny na godzinę, w ślad zaczęły strajki robotnicze i gorycz wśród urzędników. Kto winę ponosi? oczywiście Żydzi. Antysemityzm stał się u nas tak popularnym i wdzięcznym hasłem dla szukających kariery politycznej, że nie ściga się u nas winnych, lecz Żydów.

Niejednokrotnie zwalczyliśmy w naszym organie postój czarnej giełdy przy plantach dietlowskich i za oczyszczenie tej części plant z ludzi, którzy z pracą produktywną nic nie mają wspólnego, jesteśmy z uznaniem, nie możemy jednak pojąć jak w państwie prawnym można aresztować ludzi Bogu ducha winnych, ludzi witających się lub idących w dwójkę. Aresztuje się zupełnie bezpodstawne żydowskich kupców, przyjeżdżających do Krakowa pod pretekstem, że są waluciarzami, a gdy walut nie posiadają, szuka władza kart zwolnienia od wojska jakkolwiek komisje poborowe zwolnień na piśmie nie udzielają.

Czy u góry już kompletnie głowę stracono? Czy rząd ósemki chce państwo nasze wtrącić w anarchję? Czy p. Witos myśli, że w ten sposób postępując, otrzyma pożyczkę zagraniczną? Dlaczego ten złotomówny premier nie każe szukać dolarów po wsiach? Zaręczamy, że znajdzie ich tyle, że gotowi jesteśmy obejść się bez pożyczki zagranicznej.

Stoimy na stanowisku, że winnych należy ścigać z całą surowością prawa, napiętnować jednak musimy tych, którzy pragną u nas urządzić sobie „warszawską zabawę”.

Do Ministerstwa Przemysłu i Handlu oraz Skarbu wystosowaliśmy następujący memorjał:

Związek Stowarzyszeń Kupieckich Małopolski Zach z siedzibą w Krakowie, będący przedstawicielem znacznej większości kupców na terenie swojej działalności zwraca się do Wysokiego Rządu w następującej sprawie:

Polityka celna naszego państwa, opierająca się przeważnie na cłach prohibicyjnych, zmierza do ochrony produkcji krajowej przed konkurencją zagranicy, jak również do zachęcenia kapitału do tworzenia nowych placówek przemysłowych w kraju.

Ustanowione u nas cła prohibicyjne, jakkolwiek w zamierzeniach swoich słuszne, przynoszą wprowadzile naszym przemysłowcom pokaźne zyski, państwu jednak i ogółowi konsumentów wyrządzają znaczne szkody.

Przemysłowcy nasi, których wyroby chronione są wysokimi cłami ochronnymi, nie odczuwają wcale potrzeby ulepszenia swojej produkcji, która wskutek te-

go jest gorszą i droższą od towarów importowanych z zagranicy.

Cła prohibicyjne, których mnożnik stale i wysoko wzrasta, stanowią premię dla naszych przemysłowców, którzy z reguły o odnośny mnożnik celny podnoszą ceny swych wyrobów. Konsumentci zatem, pragnąc w dobrobrze zrozumiałym interesie państwowym i pod wpływem uczucia patriotycznego zakupić wyroby krajowe, otrzymują w „nagrodę” towar jakościowy znacznie gorszy, po cenie towarów importowanych.

Pozwalamy sobie nadmienić, że szmugiel istniejący u nas obok handlu legalnego, czerpie swoje siły żywotne z wysokich ciał prohibicyjnych. Państwo traci zatem przypadające do opłaty cło, towary zaś szmuglowane jako lepsze i tańsze, konkurują skutecznie z fabrykatami krajowymi a co najważniejsza, podcinają handel legalny i osłabiają tem samem jego siłę podatkową, co dla państwa obojętnem być nie może.

Obecnie grozi handlowi wyeliminowanie z importu całego szeregu fabrykatów pierwszej potrzeby, gdyż komitet celny w Warszawie uchwalił dnia 11-go czerwca br. następujące towary obłożyć cłem o mnożniku normalnym (najwyższym).

Chloran potasu, materiały do szlifowania, polerowania na papierze, płótnie w krążkach, zamki, tubki metalowe, przyrządy optyczne, okulary, monokle, lornetki, chodniki z juty, konopji, manilla, wycieraczki do nóg kokosowe; lampy elektryczne, żyrandole do elektryczności, części trybowe wirówek do mleka: mydło, węgle do lamp łukowych, karbit, krochmal — bylszcz, liny stalowe, łańcuchy stalowe, rolkowe, wyroby włókniste, wata hygroskopijna, naczynia blaszane emaliowane, jedwab sztuczny, wagi, haki, i kółka do obuwia, igły do szycia, surowiec żelazny, wyroby metalowe, ropa naftowa i produkty naftowe, ogniwa galwaniczne, palniki naftowe o płaskim knocie, guziki kokosowe, szpulki drewniane do nici, laki i trzonki do bicz, wapno bielące, kafle do pieców.

Towary powyższe, o ile są wyrabiane w kraju korygują jego potrzeby w minimalnej ilości. Doświadcznie uczy, że każde podnoszenie mnożnika celnego, powoduje podrożenie danego artykułu. o ile zatem mnożnik normalny będzie stosowany do wyż. wymienionych towarów, towary te niewątpliwie podniosą się w cenie, a wobec tego, że należą do fabrykatów pierwszej potrzeby potęgują ogólną drożyznę, w ślad zaczęły najlepsze zamierzenia Rządu w kierunku sanacji skarbu będą bezskuteczne.

Konsumentci i kupcy ponoszą ciągle ofiary na rzecz naszych przemysłowców i pragnęliby aby nareszcie nastał inny okres, w którym przemysłowcy przestaliby być stanem uprzywilejowanym ze szkodą najszerszych warstw społecznych.

W tych warunkach Polska przestaje odgrywać rolę Jej należną w handlu międzynarodowym, co zarazem obniża Jej znaczenie polityczne na zewnątrz.

Na podstawie powyższego przedstawienia prosi Związek Kupców Małopolski Zach.

Wysoki Rząd

raczy pozostawić powyż wymienione towary w grupie opłacającej cło z mnożnikiem dotychczasowym.

Z ustawy wykonawczej do podatku przemysłowego.

Do art. 5 i art. 6.

Par. 9. Jeżeli w jednym zakładzie są prowadzone różnorodne operacje, nie stanowiące jednak odrębnych przedsiębiorstw (art. 11 ustawy i par. 10 min. rozp.) a do określenia obrotu tych operacji stosują się różne ustępy art. 5. ustawy, to obrót osiągnięty z każdego rodzaju operacji, a względnie i wysokość stawki podatku określa się odrębnie.

Przykłady:

A) Przedsiębiorstwo przemysłowe prowadzi następujące operacje:

- a) produkuje wyroby z własnych materiałów,
- b) przyjmuje do przeróbki cudze materiały.

Dla operacji pod a) — obrót ustala się w myśl ustępu 8 art. 5 ustawy, dla operacji zaś pod b) zgodnie z ustępem 9 tegoż artykułu.

B) Przedsiębiorstwo kredytu długoterminowego prowadzi również operacje bankowe (kredytu krótkoterminowego).

Obrót osiągnięty z działu operacji kredytu długoterminowego ustala się na zasadzie ustępu 3, art. 5. ustawy, a podatek od sumy tego obrotu wynosi 2 procent; obrót zaś z operacji bankowych określa się w myśl ustępu 2, art. 5 ustawy; a podatek pobiera się w wysokości 5 procent.

Do art. 11.

par. 10. Za oddzielne przedsiębiorstwo handlowe wymagające nabycia osobnego świadectwa przemysłowego, uważa się każde przedsiębiorstwo, wymienione odrębnie w ustępach I do XXI części II litera A), taryfy załączonej do art. 23 ustawy.

Przykład:

Hotel (ustęp X) i restauracja (ustęp VII) chociażby się mieściły w lokalach ze sobą połączonych, stanowią dwa odrębne przedsiębiorstwa, wymagające nabycia dwóch świadectw przemysłowych.

Do art. 22.

par. 16. Za składy, znajdujące się w obrębie zakładu handlowego lub przemysłowego, a nie wymagające nabycia kart rejestrowanych, uważa się takie pomieszczenia, które odpowiadając w zupełności warunkom, oznaczonym w części drugiej art. 22 ustawy, znajdują się bezpośrednio przy samym zakładzie handlowym lub — o ile chodzi o przedsiębiorstwa przemysłowe — w obrębie tego obejścia domowego, w którym mieści się przedsiębiorstwo przemysłowe.

Do art. 29.

par. 22. Płatnikom należy ułatwić nabywanie świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych.

W szczególności:

- a) nie należy żądać od nich okazywania dowodów osobistych;
- b) świadectwa przemysłowe i karty rejestracyjne mogą być wydawane bądź bezpośrednio płatnikom, bądź osobom, które wykażą się ogólnym lub szczególnym pełnomocnictwem płatnika.

Pełnomocnictwo umieszczone przez płatnika na deklaracji jest wystarczające.

Do art. 36.

par. 26. Jeżeli przedsiębiorstwo przed upływem

ważności świadectwa zostanie przeniesione do innej miejscowości, to płatnik winien najpóźniej w ciągu miesiąca zawiadomić o tem władzę podatkową I instancyi zarówno dotychczasowego jak i nowego miejsca wykonywania przedsiębiorstwa. Pierwsza z wyżej wymienionych władz po uczynieniu adnotacji w myśl art. 36 ustawy przesyła drugiej deklarację, złożoną w swoim czasie zgodnie z art. 34, ustawy i udziela jej wszelkich danych, odnoszących się do przeniesionego przedsiębiorstwa.

par. 31. W przedsiębiorstwach, obowiązanych w myśl art. 56 ustawy do miesięcznych wpłat podatku, sprawdzanie winno być dokonywane kilkakrotnie w ciągu miesiąca, w przedsiębiorstwach tych należy zwrócić baczną uwagę na sposób i prawidłowość prowadzenia ksiąg handlowych względnie ksiąg obrotu, oraz na tę okoliczność, czy miesięczne wpłaty podatku są skutecznie w terminie i w kwotach odpowiadających obrotowi wykazanemu w księgach.

W razie ujawnienia nieprawidłowości w prowadzeniu ksiąg należy sporządzić odpowiedni protokół, stwierdzający istotę czynu.

O stwierdzonej nieprawidłowości w uiszczaniu miesięcznych rat podatku donosi delegowany do sprawdzania urzędnik władzy podatkowej I instancyi, która niezwłocznie zarządza przymusowe ściąganie podatku wraz z karami za zwłokę i kosztami egzekucyjnymi.

Do art. 95.

par. 44. Za spółdzielnie, działające na zasadzie ustawy z dnia 29 października 1920 r. (Dz U. R. P. z roku 1920 Nr. 111, poz. 733) uważa się te spółdzielnie, które powstały i zarejestrowały w sądzie swe statuty na podstawie art. 5 tejże ustawy, po dniu wejścia w życie ustawy, tudzież te dawniej istniejące zrzeszenia, które odpowiadają warunkom, określonym w art. 117 rzeczonyj ustawy i — zgodnie z wymaganiami tegoż artykułu — statuty swe uzgodniły z przepisami ustawy. Dowodem uzgodnienia może być bądź odpis statutu, uzupełniony dowodem rejestrowania, bądź też wyciąg z rejestru sądowego, stwierdzający to uzgodnienie.

Statut spółdzielni zawierać winien oznaczenie tych funduszy, które nie mogą w żadnym razie ulec podziałowi między członków, oraz zawierać przepis, że nadpłaty i zwroty, przypadające na nie członków, będą zaliczane do jednego z tych właśnie funduszy.

Za „nadpłaty i zwroty“ uważa się tę część zysku rocznego, którą w myśl uchwały walnego zgromadzenia — przeznacza się do podziału między członków (poza dywidendą od udziałów) na zasadach, oznaczonych w statucie zgodnie z wymaganiami ustępu 3 art. ustawy o spółdzielniach.

Spółdzielniom, które w statutach swych nie zawierają przepisów, wymaganych w ustępie 1 art. 95 ustawy o podatku przemysłowym (niepodzielność funduszy i obowiązkach przelewania do nich nadpłat i zwrotów, przypadających na nieczłonków) — przysługują oznaczone w tymże artykule ulgi, o ile odpowiednia zmiana statutu zostanie przez nie dokonana przed upływem 1923 roku.

par. 54. Do robotników zalicza się wszystkich bez wyjątku najemników płci obojga zarówno zajętych w zakładzie przemysłowym jakoteż pracujących dla te-

goż zakładu poza jego obreńbem, nadto majstrów i niższych oficjalistów, wykonywujących bezpośredni dozór nad robotnikami. Pracowników młodszych od lat 17 i starszych ponad 55 lat, liczy się dwóch za jednego.

par. 59. Co do sposobu prowadzenia ksiąg obrotu (art. 50 ustawy) i co do tworzenia Komisji szacunkowych i odwoławczych (art. 57—73 ustawy) będą wydane oddzielne rozporządzenia.

CZEŚĆ PIERWSZA.

Z dniem 20 lipca br. wchodzi w życie mnożnik celny normalny.

Poniżej wyszczególnione towary podlegają opłacie cła z dopłatą walutową normalną:

a) karczochy, szparagi, kalafior, kapusta brukselska, zielony groszek; zielona fasola, sałata i szpinak — świeże i suszone.

b) dynie i arbuzy świeże.

OWOCE I JAGODY.

1) owoce i jagody świeże, solone, moczne, oprócz oddzielnie wymienionych.

2) b) pomarańcze i pomarańczki świeże,

3) winogrona świeże.

Suszone owoce i jagody niecukrzone, jako to:

1) śliwki bez opakowania lub w opakowaniu hurtownym o wadze powyżej 30 kg.

2) figi, daktyl, rodzynki, koryntki itp. śliwki nie wymienione w p. 1.

ORZECHY:

1) orzechy, oprócz oddzielnie wymienionych, kokosy, kasztany i chińskie orzechy ziemne.

2) migdały w łupinkach i bez.

3) pistacje.

Pasztety i przyprawy do potraw. Trufle świeże i suszone oraz grzyby w occie, oliwie i słonej wodzie, łącznie z wagą bezpośredniego opakowania, wanilia i szafran.

KAWA.

2) palona w ziarnach i mielona,

3) surogaty kawy mielone i prasowane, z opakowaniem bezpośrednim, herbata.

4) cygara i cygaretki (tytoń krajowy, zwijany w liście tytoniowe),

6) papierosy,

MIÓD SZTUCZNY.

1) Kakao w proszku bez cukru, łącznie z wagą bezpośredniego opakowania.

2) cukierki, konfitury owocowe, proszki i pastylki, z cukrem owoce w likierach, araku i koniaku, czekolada i kakao z cukrem, łącznie z wagą bezpośredniego opakowania.

3) kompoty, soki, z owoców i jagód, syropy, łącznie z wagą bezpośredniego opakowania;

4) marmolady i powidła z owoców i jagód;

5) tureckie łakocie (rahatlukum); halwa; czurezela; pierniki; ciasta cukiernicze, łącznie z wagą bezpośredniego opakowania;

Arak, rum, koniak, śliwowica i inne wódki.

Wina winogronowe, owocowe i jagodowe.

1) wszelkiego rodzaju w beczkach,

a) zawierające od 16 do 25 o alkoholu (włącznie) wraz z wagą beczek.

2) wina w butelkach;

a) niemusujące, zawierające najwyżej 25 o, alkoholu, łącznie z wagą butelek,

b) musujące, łącznie z wagą butelek.

MIÓD, PORTER I PIWO.

1) w beczkach i beczułkach, łącznie z ich wagą

2) w butelkach i kamionkach, łącznie z wagą naczyni.

Sery wykwaszone w opakowaniu detailicznym: drewnianem, ołowianem, blaszanem itp., z wagą bezpośredniego opakowania.

2) Ryby marynowane w oliwie i faszerowane,

5) Kawior,

Ostrygi, raki, homary, krewetki, ślimaki itp, świeże, solone, marynowane, również w opakowaniu hermetycznym.

Skóry futrzane, wyprawione, barwione i niebarwione,

a) bobry morskie, lisy czarne i niebieskie, szynszyle, sobole, foki prawdziwe (wyskubane) i gronostaje,

b) kuny, elki amerykańskie, nurki, bobry amerykańskie, cywety i skunksy.

Korki do butelek bez dodatków z innych materiałów,

Obuwie lakierowane, z materji jedwabnej, gotowe i niewykończone,

Rękawiczki skórzane wszelkiego rodzaju, wyroby katelnicze i galanteryjne,

Wyroby tokarskie (trzonki do biczy, laski, itp.

3) Wyroby z drzewa rzeźbione (oprócz wymienionych w p. 4. niniejszej pozycji, wyroby stolarskie i tokarskie z malowidłami, pozłacane, posrebrzane i bronzowane, albo z takimi ozdobami.

4) Wyroby stolarskie, tokarskie i rzeźbiarskie, z ozdobami z miedzi, stopów miedzianych i innych materiałów z inkrustacjami lub wkładkami z drzewa (oprócz tafl do posadzek), miedzi, stali, perłowej masy, kości słoniowej, szylkretu itp.

Meble miękkie całkowicie obite (wytapicerowane płótnem, tkaninami, skórą itp.,

6) kwiaty cięte, bukiety i wieńce z kwiatów, liści i innych części roślin.

Kamienie szlachetne: kamienie do ozdoby prawdziwe i sztuczne:

1) kamienie szlachetne (brylanty, diamenty, rubiny, szafiry, szmaragdy, perły prawdziwe).

2) inne kamienie do ozdoby prawdziwe i sztuczne: koraliki prawdziwe, również na sznurkach w wiązkach i rzeźbione.

3) materiały do szlifowania i polerowania:

a) na papierze,

b) na płótnie,

5) a) Węgla do lamp łukowych o wadze sztuki do 3 kg. włącznie.

2) Kafle do pieców gładkie i z ozdobami wypukłymi:

a) jednobarwne, również glazurowane,

b) z malowidłami, złoczone lub z innymi ozdobami.

2) Przedmioty z porcelany i biskwitu, dla ozdoby mebli białe i jednobarwne, lecz bez malowideł, złocen i ozdób z miedzi i miedzianych stopów.

1) Naczynia szklane perfumeryjne (flakoniki wagi 200 gr. i mniej).

b) ze szkła białego, półbiałego i barwnego (w masie zabarwionego) bez przyszlifowanych szyjek, korków i pokrywki oraz bez wygóranych denek i brzegów.

c) ze szkła wszelkiego gatunku z przyszlifowanymi szyjkami, korkami i pokrywkami, oraz z wyrównanymi denkami i brzegami.

2) b) przyrządy chemiczne (naczynia szklane).

3) wyroby ze szkła białego i półbiałego, szlifowane, polerowane, rżnięte lecz bez innych ozdób, z wyjątkiem szkła optycznego w kawałkach szlifowanego lub polerowanego nie więcej niż z 2-ch stron.

4) wyroby, oprócz oddzielnie wymienionych, ze szkła butelkowego, barwnego (w masie zabarwionego) dwuwarstwowego, mlecznego, matowego (wszelkimi sposobami), karbowanego, z masą splekaną lub lodowatą.

b) szlifowane, polerowane, rżnięte.

5) Wyroby, oprócz oddzielnie wymienionych, ze szkła wszelkiego gatunku, ozdobne, jako to: z wytrawionymi lub malowanymi wzorami, emalią, złoceniem, srebrzeniem; ozdobami z miedzi lub miedzianych stopów i innych materiałów jak również wyroby wymienione w p. 2, 3, i 4 niniejszej pozycji z dodatkami innych materiałów, chociażby nie stanowiących ozdoby.

6) szkło tafłowe dęte i lane i niepolerowane, grubości do 5 mm. włącznie.

a) białe (przeźroczyste) półbiałe i zabarwione, naturalnego butelkowego koloru, gładkie bez wzorów i ozdób o powierzchni do 1 m. kw.

3) szyby wymienione w p. 1. z zagrąbką lustrzaną: wszelkie szkło tafłowe grubości powyżej 5 mm. ozdobne, z upiększeniami i malowidłami, szyby składane w oprawie ołowianej, miedzianej itp. odpłacają cło według p. 1. z dodatkiem 30 procent.

Olej skalny, ciemny i nieoczyszczony (ropa).

Produkty destylacji oleju skalnego:

1) nafta i fotogen: oleje: solarosy, parafinowy, smarowy, bez domieszki tłuszczów;

2) eter naftowy, gazolina, ligroina i benzyna,

3) smary i oleje z domieszką tłuszczów roślinnych i zwierzęcych.

CHLOREK WAPNA, CHLORANY:

1) chlorek wapna oczyszczony (wapno bielące),

2) chlorany potasu (sól Bertholleta) i sodu;

4) Kwas octowy.

Sole i preparaty, zawierające złoto, srebro i platynę:

1) sole i preparaty, zawierające złoto srebro i platynę;

2) azotan srebra;

1) c) Węglik wapna (karbit),

d) spirytus drzewny i aceton,

3) Wszelkie związki organiczne, zawierające jod (oprócz należących do poz. 135).

5) b) związki rtęci: sublimat, kalomel, cynober, tlenek rtęciowy i jego sole.

c) związki bizmutu: tlenek bizmutu, zasadowy azotan bizmutu, sole bizmutowe kwasów gallusowego, garbnikowego i innych.

4) olej rzepakowy, lniany i konopny.

KOSMETYKI I PACHNIDŁA:

1) Bielidło, róż, puder, środki do farbowania włosów; trocizki; pomady kosmetyczne i kosmetyki oddzielnie niewymienione, bez alkoholu, łącznie z wagą bezpośredniego opakowania.

2) wyroby perfumeryjne i kosmetyczne, zawierające alkohol: perfumy, wody pachnące (kwiatowe, eliksiry łącznie z wagą bezpośredniego opakowania).

(Z Redakcji: Zwracamy uwagę, iż w następnym numerze umieścimy drugą część mnożnika celnego normalnego i niżkowego. Wskazaniem byłoby przechrzanie odpowiednich numerów, gdyż obecna nomenklatura jest zupełnie zmieniona).

KRONIKA.

P. MAURZYCY SPIRA, syn p. Samuela Spiry, Prezesa honorowego Krakowskiego Stowarzyszenia Kupców uzyskał dnia 18 lipca stopień doktora filozofii na Uniwersytecie wiedeńskim.

PODATEK WODOCIĄGOWY. W myśl uchwały Rady miasta Krakowa, mają kupcy płacić podatek wodociągowy za rok 1923 we wysokości 60-krotnego czynszu, płaconego faktycznie w czerwcu 1914. Zdać się jednak, że niektórzy właściciele realności podają czynsz podstawowy z roku 1914 znacznie wyższy, aniżeli był płacony, wobec czego zwracamy uwagę, że przeciwko niezgodnemu podaniu czynszu należy wnieść rekurs. Bliższych informacji udziela sekretariat stow. codziennie w godzinach urzędowych.

DO KRAKOWSKIEGO STOWARZYSZENIA KUPCÓW przyjęto następujących członków: Anhalt Aron, Beinisch Eder, Bauer Maksymilian, Braten Abraham, Birnbach Osias i Ellberg S.; Blumenkranz Awigdor, Eisen Józef Feintuch Jakób, Feiweł Moses Leib, Grubner Frani, Gottlieb; Bocksenberg i Dobrzyński, Gleitman Debora, Kaner Jakób Natan, Paeger Bernard; Reinhold, Schiff i Planzer, Otemann Henryk; Schwartz Dawid; Stockstiel Samuel, Schubert S. Waldman Zygmunt, Wirth Abraham Wolf; Wolfgang Hirsch, Wermuth Rudolf; Wolfgang Alter.

KRONIKA GOSPODARCZA.

MEBLE Z TEKSTURY zaczął wyrabiać architekt Abt w Brunszwiku. Początkowo w małym zakresie wyrabiane, wytrzymały jednak liczne próby i cieszyły się popytem, cena ich bowiem daleko przystępniejsza, niż drewnianych. Obecnie Abt przystępuje do założenia fabryki wyrobu teksturowych mebli na wielką skalę. Miasto Brunszwik, oceniając wynalazek Abta jako „rzecz użyteczności publicznej” w dzisiejszych ciężkich czasach, oddano mu domenę St. Ludgeri po bajecznie niskiej cenie i tam stanie wkrótce pierwsza fabryka papierowych mebli.

KARL BUDISCHOWSKY & Söhne w Trebiczu na Morawie, jedna z największych fabryk skór i obuwia, zamyka swe rachunki za 1922, stratą Kc. 1,859.012, cały fundusz rezerwowy w kwocie 1,080.000 Kc. został tą stratą wyczerpany.

Tak samo fabryki obuwia tej firmy „Busi”, zamykają rok rachunkowy 1922 stratą 2,995.890 Kc.

WĘGRY: Podwyżka mnożnika celnego została wprowadzona z dniem 2 lipca z 3.000 na 6.000 za 100 Koron w kategorii A. z 30.000 na 60.000 w kategorii B, z 40.000 na 80.000 Kor. w kategorii C. Tekstylja płaci obecnie zamiast mnożnika 90.000—170.000 Koron węgierskich za 1000 Koron.

Z powodu stałej dewaluacji korony węgierskiej minister sprawiedliwości wniósł projekt ustawy dopuszczający do zainstalowania zobowiązań nie tylko w gotówce, ale równocześnie w wartości pszenicy. Druga ustawa dotyczy dłużników, którzy zwlekają z zapłatą i bogacą się kosztem wierzyciela z powodu dewaluacji korony, dla tych urzędowy projekt przewiduje odszkodowanie w wysokości 28 procent.

NIEMCY: W dniu 20 lipca 1923 r. kurs dolara osiągnął rekordowy stan 340.000—350.000 wedle relacji z Nowojorskiej giełdy. Centrala dewiz notowała w Berlinie wprawdzie tylko 180.000, czyli 45.000 razy relacji przedwojennej. Węgier w Niemczech notuje 835.000 mk. za tonę, czyli 69.000 razy ceny przedwojennej, co zbliża się do relacji dolara wedle kursu marki w Nowym Jorku.

Korespondent polsko-niemiecki, z kilkuletnią praktyką biurową, z wyższym wykształceniem teoretycznym, człowiek młody i energiczny, poszukuje popołudniowego zajęcia w poważnym przedsiębiorstwie przemysłowym, lub bankowym. Zgłoszenia pod „Zdolna siła” do Administracji „Przeglądu Kupieckiego”.

Dział adresowy.

Konfekcja damska i męska

Płaszcze impregnowane nieprzemakalne i gumowe w wielkim wyborze **A. Bross, Kraków, Florjańska L. 44.**

Magazyn konfekcji damskiej Leon Braciejowski, Kraków, Grodzka 5-7. Telefon 2274.

Dom Konfekcyjny. Ubrania męskie i dziecięce Emil Katz i Ska Kraków, ul. Grodzka 26. (Dom WP. Suskiego.

Magazyn konfekcji damskiej M. Reissman, Kraków, pl. Dominikańska 2.

Obuwie:

Palma Kauczuk Spółka z ogr. odp. skład fabryczny Kraków, Grodzka 60.

J. Nussbaum, hurtowny skład obuwia Kraków, Jasna 6.

Israel Vogelfang, Kraków, ul. Krakowska 3. Wyłączna sprzedaż i skład na Polskę wszelkich sort sznurowadeł i tasemek firmy **A. Rudolph, Wiedeń VII Kaiserstrasse 22**

Papier i przybory papierowe:

Izak Zucker Sp. z ogr. odp. Kraków, Dietłowska 44. Hurtowny skład papieru, przyborów piśmiennych i wyrobów papierowych.

Sztuczne liście, kwiaty ślubne, dekoracyjne oraz wszelkie przybory do wyrobu kwiatów i wieńców „Cykasy“ Liście Palmowe (Sabalblätter) etc A. Königsbuch, Kraków, Podbrzezie 2

Towary jedwabne i modne:

A. Leiberg Kraków, ul. Grodzka L. 11 w bramie na prawo. Najświeższe damskie nowości sezonowe wszelkie dodatki jako aksamity, jedwabie i wstążki. Sprzedaż hurtowna i częściowa.

M. Schenker, Kraków, Rynek gł. 15. Tel. 2399 poleca jedwabie, wełny, barchany, podszeewki. Rok założenia 1874.

Hurtowny skład jedwabiu i zagranicznych bawełnianych towarów Emanuel Eichhorn, Kraków, Grodzka L. 18.

Etaminy, batysty, opale białe i kolorowe, po cenach fabrycznych. Batyst szyfonowy ua bieliznę. Skład komisowy fabryk szwajcarskich. **Szymon Landau, Kraków, Dietłowska 34.**

Towary modne i bielizna:

Wytwórnia bielizny męskiej, sprzedaż wyłącznie hurtowna. Wolf Königsberger, Kraków, Krakowska 13 (ofic. II. piętro).

Kalman Teitelbaum, Kraków, ul. Miodowa 11. Telefon 4176. Poleca kapełuszki męskie, filcowe, wełniane oraz wszelkie przybory kapelusznicze. Sprzedaż hurtowna i częściowa. Rok założenia 1860.

Ch. Tenenbaum i R. Kirschenbaum Hurtowny skład pończoch, rękawiczek i trykotaży **Kraków, Bożego Ciała 12.**

Samuel Rosenblum, Kraków, Miodowa 1. Hurtownia towarów norwimberskich, galanteryjnych, wielki wybór towarów celuloidowych, skórnych i grzebieni.

Towary sukienne:

S. Lustbader, Kraków, Plac Dominikański 4. — Telefon 1370. Fabryczny skład sukna.

Monderer i Ehrlich, Kraków, ulica Grodzka 38. Skład sukna. Telefon 3276.

Hirsch i Adolf Eder, Kraków, pl. Dominikański L. 2. Telefon 2257. Skład sukna.

Towary sportowe:

Hurtownia wszelkich artykułów sportowych J. Wurm i M. Herzog, Kraków, ul. Grodzka 42.

Wyroby metalowe i artykuły techniczne:

S. Sattler, Kraków, Stradom 18 Wyroby metalowe, emaljow., nożownicze, kościane, rogowe i z masy perłowej Artykuły dla gospodarstwa domowego, wszelkie towary żelazne, blaszane, aluminiowe, posrebrzane, alpakowe, mosiężne i miedziane. Przyrządy miernicze, narzędzia, lodownie, wagi, kasy i wanny.

W
I
M

Stale ceny niżej parytetu światowego przy największym wyborze
ofiaruje dla wszystkich branż

V.
Międzynarodowy
Jarmark
Wiedeński
od 2 do 8 września 1923 r.

Informacji udziela:

Wiener Messe, Wien VII.,

jak również honorowe przedstawicielstwa
w Krakowie: **Austrjacki Wydział Paszportowy**
Kanonicza 16.

Izba Handlowo-Przemysłowa.

Tow. Akc. dla międzynarodowego transportu
Schonker & Co., Pańska 9.

NACZYNIA ALUMINIOWE

MARKI

Wyłączna sprzedaż i fabryczny skład:

BERNARD GRESCHLER

Hurtownia wyr. żel. i stalow.

Kraków, ul. Grodzka 43

== Cenniki na żądanie. ==

KROCHMAL znanej światowej marki
BELGIJSKI REMY

Wyłączna sprzedaż na Małopolskę i Śląsk:

Bromberg i Ska - Kraków, Koletek 7.

HANDLOWA SPÓŁKA AKC. „IMPEX“ w KRAKOWIE

Podwyższenie kapitału akcyjnego z Mp. 70,000.000 na Mp. 210,000.000 w drodze emisji 1,000.000 sztuk akcji po Mp. 140 nominalnej wartości.

III. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akc. Handl. Sp. „Impex“ w Krakowie uchwaliło podwyższenie dotychczasowego kapitału akcyjnego z 70,000.000 Mp. na 210,000.000 Mp. i poleciło Radzie Nadzorczej oznaczenie warunków i czasu emisji.

Na podstawie powyższej uchwały, tudzież zezwolenia Min. Przem. i Handl., oraz Skarbu z dnia 8 czerwca 1923 r. O. Sp. 2460 Spr. Nr. 19 rozpisuje się

subskrypcję

dla Mp. 140,000.000 VII. emisji pod następującymi warunkami:

- 1) Dotychczasowym akcjonariuszom przysługuje prawo poboru dwóch nowych akcji na każdą akcję poprzednich emisji;
- 2) Kurs emisyjny akcji dla dotychczasowych akcjonariuszy wynosi za sztukę Mp. 500. Nadto winni subskrybenci tytułem kosztów skonfekcjonowania akcji, należności emisyjnej i podatku giełdowego wpłacić przy subskrypcji kwotę 200 Mp. za każdą akcję nowej emisji;
- 3) Nowe akcje uczestniczą w zyskach Handlowej Spółki Akcyjnej „Impex“, począwszy od dnia 1 lipca 1923 r.;
- 4) Termin subskrypcji rozpoczyna się dnia 2 lipca 1923 r. i upływa z dniem 2 sierpnia 1923 r. W tym dniu subskrypcja będzie zamknięta;
- 5) Akcje muszą być przy subskrypcji pełno i gotówką wpłacone w kasie Spółki w Krakowie, przy ul. Stradom 19;
- 6) Akcjonariusze, chcący wykonać prawo poboru, winni przedłożyć oryginalne akcje poprzednich emisji i na oryginalnych akcjach zostanie uwidocznione wykonanie prawa poboru;
- 7) Przydział akcji nastąpi w ciągu 30 dni od dnia zamknięcia subskrypcji.

Zgłoszenia subskrypcyjne przyjmuje również **Dom Bankowy Schütz i Chajes we Lwowie, Plac Marjacki 7**

DOMAGAJCIE SIĘ

w Kawiarniach, restauracjach, Kioskach gazet
i na dworcach kolejowych

„PRZEGŁĄDU KUPIECKIEGO“.

NACZYNIA SZKLANE

„Resista“ do gotowania i pieczenia. Specjalne szkło chemiczne. Wyroby bezkonkurencyjne. Generalny zastępca **Adolf Ehrlich, Kraków-Podgórze, Legionów 14.** Sprzedaż hurtowa.

„SPIHO“

Polsko-Austrjacki

SKŁAD FABRYCZNY ARTYKUŁÓW GUMOWYCH

Spółka z ogr. por.

KRAKÓW, ULICA MIKOŁAJSKA L. 9.

Wszelkie artykuły gumowe. Specjalność: Kalosze i śnlegowce.

Sprzedaż tylko hurtowna.

Sprzedaż tylko hurtowna.

Wyrabiam pieczątki na weksle

Wyrabiam pieczątki na weksle

**Składy fabryczne
CZEKOLADY,
CUKRÓW,
HERBATNIKÓW**

**i wszelkich wyrobów
cukrowych**

pierwszorzędnych wytworów

BRACI ROTHFELD

Spółka z ogr. odp.

**W KRAKOWIE
ul. Krakowska 23**

FILJA:
ul. Kościuszki L. 15.